

Jesucristoq Apocalipsisnin — Iskayniyuq Número

Sut'inakuy Sutikuna

Jeff Pippenger

2023-08-10

Ñawpaq qillqasqakunaman achka imakunata churani, qallariypi wakin sapsi t'iqsikunata churayta munaspa. Kunanqa, kay rimasqapaq kaq yuyayman aswan sumaqa sonqochakuspa qhawarisaq. Suyakuyniykipaq sulpayki.

Qallariyninmanta pacha Diosqa munashanmi payqa pitas, imatas kasqanta yachayninchikta mast'arichiya. Chay llamk'aypiqa askha ñankunatan churakurqan runakuna paymanta rikuchisqa kasqanta unanchanankupa; chay ñankunamanta hukninqa “sutichakuykunata” llamk'achisqanmi, iskaynintinmi: Qhelqakunapi Diosman qosqa askha sutikuna, hinallataq akllasqa rantinkunaman qosqa sutikuna. Payqa mana allinmanta hinallataq allinmanta rantinkunatan akllan.

Payqaqa akllasqan rimanakuy llaqtantin runankunapa dispensaciónninkupi tikraykunatapas historianpi sapa kuti astawan hatuncharinanpaqmi llamk'achirqan, chaynaqa paypa karakterninmanta allinta hamut'akuyqa wiñaypa puriyinpi yapaykuspa rikuchikunampaq. Chayrayku, rimanakuy dispensación tikraykunapa historiantunapaq imaymana ñankunapipas, paypa karakterninmanta hinallataq kayninmanta cheqaq kayta astawan hatunchasqanmanta rimanku.

Sichus Apocalipsis qelqapi huk ñiqin capítuloqa qatiq capitulokunapaq qallariy hina, hinallataq llave hina qayllaykusunchik chayqa, qallariy capitulopi tarisunchik wakin chiqaqkuna kay libropa llapan puchuqninman chayanampaq. Chay chiqaqkunamanta hukninqa Jesucristo pichus kasqanmanta rimashan, mana sapallanchu pay Alpha y Omega kasqanmantaqa. Sichus huk chiqaq Apocalipsispa huk ñiqin capitulonpi churakusqa kashan chayqa, cheqaqtapuni chayqa puchuq miraypaq huk pruebanapaq kunan p'unchaypi chiqaq kaymi, chay puchuq mirayqa Pedro reqsichisqan “akllasqa miray” nisqa kashan.

Cristopa carácter-nin huknin allin reqsiskankuta maskhaykuchkanchikqa, qallariyta tukukuymanta reqsichisqanmi. Cristo achka runakunawan huk semanapaq rimanakuyta takyachisqan pachaqa, sut'i Israelmanta espiritu kayninpi Israelman huk convenio dispensacional tikrakuytam rikuchin. Qelqakuna Ukupi reqsichisqa dispensacional tikrakuykuna, llapankupus Cristoq carácter-ninmanta, kayninmantawan yachay yapakusqanta rimanku, kaykunam karqan: Abram, Isaac, Jacob, Joseph, Moisés, Cristo, William Miller, hinaspa pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna. Huknin línea dispensacional tikrakuykunapas kanmi, chay líneaqa patanman churakusqa, Diospa iglesia pa qanchis dispensacionninkunata reqsichiq, Apocalipsis iskay hinaspa kimsapi qanchis iglesiaswan sut'ichasqa; ichaqa kunanqa manaraq chaykunata llamk'asunchikchu. Adánwan Evawanpas huk dispensacional tikrakuy karqan, urmayninkumanta ñawpaqman hinaspa urmayninkumanta qhepakaman sut'ichasqa; hinaspapas, Noépa tiempompi unu lloqsimuy ñawpaqmanta qhepaman dispensacionkuna tikrakusqanmantaqa, mana iskayrayayuqmi. Kay llaqa líneakunaqa kay

k'anchaywan llamk'achkanchikman yanapanku, ichaqa kunanqa akllakusqa llaqtata qhawarichkanchik.

Cristoqa rimanakuyta qallarisqanpi, pacto semana qallariyninpi, bautizasqa karqa.

Jesusqa bautizakusqa kaspan, yakuqmantataq chaylla llusqirqa; hinaspan qhawariy, hanaq pachakuna kicharikurqa payman, paytaq rikurqa Diospa Espiritunta urpiman rikch'akuqta uraykamuspa paypa hawanman tiyaykuqta. Hinaspataq qhawariy, hanaq pachamanta huk simi nispa: Kaymi munasqay Churiy, paypin ancha kusikuni. Mateo 3:16, 17.

Diospa ñawpaqlata rimarisqa siminkuna, Jesús yaku-manta llusqimuspa, chayhina rimanakuy p'unchawkunata qallarisqanpi, karqa Taytapa willakuynin: Jesúsqa Diospa Churin kasqanta. “Ñawpaq kutipi rimarisqa kamachiyta” entiendesunchik chayqa, chay chiqqa sinchi atiyuniyumi. Mana entiendesunchikchu chayqa, manam chayhinaqa kanchu.

Qallariypi Diosqa hanaq pacha hinallataq kay pachatapas ruwaran. Kay pachataq mana allinchasqa, ch'usaqmi karqa; tutayaqmi ukhu unuyuq qochapa hawanpi kasharqa. Diospa Espiritunmi unukunapa hawanpi kuyurqa. Génesis 1:1, 2.

Imaynan Génesispi hina kasqallataq, qhapaq kawsayniyuq kimsa Persona-kuna riqsichisqa kachkan qhichisqa haywarikuy ceremoniap.

Cheqaqmi Jesusqa Diospa Churin kasqanmanta, Davidpa Churin kasqanmanta, hinallataq Runapa Churin kasqanmantaqa qhipa kimsa wata huk kuskanpi sapa kuti qelqakamayokunata, fariseokunatawan chhullallachirqa. Jesusqa bautizakusqanpi profetakunapa nisqanman hina Jesusmanta Jesus Cristo sutiyoqman tukurqa. Jesus bautizakusqanpitaqmi “Cristo” karqa, kayqa “hawisqa” ninanmi, hebreo simipitaq “Mesías” sutiyoqmi. Chayraykutaq hebreokunaqa Mesías hamunanta suyaqku karqanku, hinaspataq yacharqanku payqa Davidpa Churin kananta. Pay “hawisqa” kasp kay pachapa willakuy ñawpaqman churana aswan sagrado kimsa wata huk kuskan qallarinanpaq, Santo Espirituta uraykamuqta rikurqa, Taytanpa rimaynintawan uyarirqa.

Ancha ukhu hatun llaqtayuq, sunquman chayasqa hawiy ceremoniam karqa, chaypi paymanta hinaspa paypa rurayninmanta willasqa qillqasqa willakuyqa kaymi karqa: “Payqa Diospa Churinmi karqa”. Judío runakunapaq aswan mancharikuyapaqa manam sapallanchu karqa pay Diospa Churin kasqa, aswanpas Diospa Churin kasqanrayku payqa nirqanmi—cheqaqtapuni Dios kasqanta. Judío runakunaqa manam atirqankuchu chay hina mana yupaychasqa rimayta hap'iyta, paykuna yachasqankuman hina chayqa Diospa contranpi rimaymi karqa! Judío runakunapa sasachakuyninqa, Abrahampa sasachakuyninmi—imaraykuchus Abrahamqa Judío runakunapa taytanmi karqa, pactopa taytanmi, hinaspapas pactopa kamachisqanman hina kawsanapaq munasqa iñiypa unanchaqninmi karqa.

Abrahampa yachachisqa, imayna iñiyniyki kasp Dioswan huñunakuy rimayman yaykunapaq kasqanmanta, mañakun iñiyniyki pruebasqa kananpaq. Abrahampa pruebantan, mayqinchus sut'inchaman karqa iñiynin cheqaqchu icha mana yuyaylla hap'isqachu kasqanta, sayarichirqa kaypi: Diospa siminta qatiqchu kanqa—Diospa ñawpaq siminman rikch'akuspa ch'iqnikuq hina rikuriptipas. Abrahamqa yacharqa runa hayñiy wañuchiy kasqanta, hinaspa chayqa ídolo

yupaychaq llaqtakunapa mana Diosman yupaychasqan rurayninkunata rikuchisqantapas, paykunapa chawpinpi tiyaspa. Qillqaqkuna hinallataq fariseokunapas, qallariynin pacto historiankumanta yacharqanku Diosqa hukllam Dios kasqanta, hinaspa Jesúsqa iskay kaq Dios hina nisqanta mañakusqantapas yacharqanku. Qhepa kaq pruebankuwanmi pruebayuq karqanku.

Uyariy, Israel: Señor Diosninchikqa hukllam Señor. Deuteronomio 6:4.

Moisés qillqasqan ñawpaq versículopa historiapin, Diosqa ñam Moisésta willarqanña, chaymanta ñawpaqman payqa Jehová sutiyoq hina reqsisqa kananpaq. Manamña sapallanchu Tayta Dios Tukuy-Atiyniyoq hina reqsisqa kananpaq, aswanqa chay pacha qhepamanqa Jehová hina reqsisqa kananpaqmi karqan. Kikin historiapin, maypichus Payqa sutinkunawan rikuchisqa kasqanman hina kawsayninpa unanchasqan yuyayta astawan hatunchaspa kachkan, chayllapitaqmi unay Israelta sinchi hinata willachkan: Diosqa huk Diosllam. Chayqa, Cristopa p'unchayninkunaq judiókuna imatataq yuynan karqan?

Qhepa Jerusalén llaqtaman yaykuy allin hatun yaykuymán hamusqanpi, paypa ministerionnin qhipaman chayarusqanpim, judiókuna huk kutitawan anchata muspharinku Jesúsqa wawakunata saquesqanrayku payta yupaychaspa takinankupaq.

Ñawpaqta puriq achka runakuna, qhipanta qatiqkunapas, qaparispankum niranku: ¡Hosanna Davidpa Churinman! ¡Saminchasqa kachun Señorpa sutiypi hamuq! ¡Hosanna hanaq pachapi! Mateo 21:9.

Takiy takiqa, fariseokunata anchata phiñachirqan, chaymantaqa Jesus-ta Davidpa Churin nispa reqsichisqanmi karqan, chaymantaq Davidpa Churin sutipas Señorpa sutiqa kasqanta reqsichisqanmi. Paypa ministerion qallariyninpi, triunfal yaykuyninpi, hinallataq chakatanapipis, chay atipanakuyqa Jesuspa suti manta piñakuywanmi hunt'asqa kachkan.

Chaymi judiókunapa kurak sacerdotekuna Pilatoman nirqanku: Ama qillqaychu: “Judiókunapa Reynin”; aswanqa kayta qillqay: “Paymi nirqan: ‘Noqaqa Judiókunapa Reynin kani’ ”. Juan 19:21.

Chayqa qillqasqata Pilatoqa tikrayta atisqanman karqanmi, “Ñoqam kani, Judiokunapa Reynin” nispa ninanpaq, ancha chiqap kaqman hina; imaraykuchus “Ñoqam kani” suti karqan, chay sutitataqmi Jesusqa paymanta kutikutikuspa rimarqan. Chayna llullaq yuyayman hina ruwaspa Diospa Siminta tikranapaq churayqa, aswanpas chakatamanta willakuypi kaqtin, runakunaqa mana hayk'aqpas ruwankuchu, ¿aw? Jesusqa “Judiokunapa Reynin” karqanmi, ichaqa payqa “Ñoqam kani” hinallataqmi karqan; chayrayku “Ñoqam kani, Judiokunapa Reynin” nisqaqa hukninmanta qhawarispa chiqapmi, ichaqa manam kaychu aswan hatun yuyayqa.

Qallariymantapacha, chawpi tiemputa pacha, hinaspa kinsa wata huk chawpi tukukuyninkama, Sutiqa ch'aqwaypa, chhullunk'aypa nisqa rikch'ayninmi karqa. Rimanakuy sutikunamanta, pactokunaq suti manta, achka imakuna yachakunanpaq kanku; ichaqa kaypi munani qhawachiya, ñawpa Israelpa tukukuyninpi, judiokunaq iglesiankupi, Cristoq Sutinwan tupaq huk kuyuy, huk ch'ukuy kasqanta. Davidpa Churin hina, Mesías kaypaq qillqasqa kamachikuykunata, chiqaqchayninkunata hap'irqan; Diospa Churin hina, (chay ninapi paypas Dios kasqanrayku),

hinaspa Runapa Churin hina, Jesusqa akllasqa llaqtapaq ancha hatun pruebata churarqan. ¿Imanataq kay runaqa ninqa Dios kasqanta, hinaspa chaymantaqa Diospa Churin kasqantapas, Moisésqa paykunaq pacto historiantuq qallariyninpi ancha sut'ita nisqanman hina Diosqa huklla Dios kasqanta?

Ichaqaqa, chaymi karqan Cristo runakunapa chawpinpi purisqanmanta munasqan. Diosqa Paypi kashan runakunata Kikinman allinyachispa, chaytaq ruwarqan runakuna Jesusta rikunankupaq saqespa; Paymi sut'inchaspa hinallataq chiqaqta yachachirqan: paytaq qamkuna rikuwaspaqa, Taytataqa rikunkichikñam. Kay willakuyqa rikuchin literal Israelpa tukukuyninta Diospa akllasqan llaqtan hina, qallariyninpitaa huk ch'aqwaymi kasharqan, Dios pichus kasqanmanta, imayna kasqanmanta ima.

Hinaspataqmi Faraón: ¿Pitaa Señorqa, paypa siminta uyarispa Israelta riqrinaypaq? Manan Señorta reqsinichu, nitaqmi Israeltaqa risichisachichu. Éxodo 5:2.

Faraónqa manan Diospa yachayninpa contranpi atheisticu sayariyta simbulizaspalla rimachkanchu, aswanpas Abrahampa Diosninmanta egipciokunapa hamutaynintapas rikuchichkan. Hinallataq kutin kutinta Señorqa nirqan Egiptopi admirakuypaq rurayninkunaqa runakuna pay pichus kasqanta reqsinankupaqmi kasqanta. Diospa akllasqan llaqtan hina literal Israelpa qallariy historianninpa tukukuyninta tipifican.

Ishkay sapa willakuykunapipas mana allinta yachay kan pichus Diostaq imataq kashanman, chayqa paypa imaymana sutinwanmi tinkisqa; ichaqa ñuqanchik yuyayninchikpaq aswan hatunqa kaymi: Cristopa willakuynin, Israel akllasqa llaqtan hina tukukuyninpi, riqsichinmi huk ñawpaq kaq rayku judíokunaq paykunaq Mesíasninkuta chaskiypi mitk'asqankuta; paykunaqa yachasqankurayku, paykunaq rimayninkuwan rurasqa tratonkuq qallariyninpi Diospa Simin sut'ita nisqa kasqanta, payqa huklla Dios kasqanta. Ancha sasachakuy!

Chaymantataq manaña imatapas tapuyta atirqankuchu. Hinaspan pay nirqan paykunaman: ¿Imaynataq ninchik Cristoqa Davidpa churin kasqanta? David kikinmi Salmos qillqapi nin: “Señorqa Señorniyman nirqan: Paña makiy ladoypi tiyay, chaykama awqaykikunata chakiykipa sarunanman churasaq.” Chayhinaqa David kikinmi payta Señor nin; ¿imaynataq hinaspaqa paypa churin kanman? Lucas 20:40–44.

Kaymiqa qhipa tapuykuna hinaspa kutichiykuna pacha kachkan judíokunapaq, chay rimayman qhipanqa, “manañam ima tapuytapas Atinman ruwayta atirqankuchu.” Payqa chayraqmi ministerionpi qhipa tapuyta kutichirqan chinkasqa wasipaq (hinaspa profétic willakuypi sapa kutim kachkan huk chinkasqa wasi), chaymantataq sutinmanta rimariyta oqarin “Davidpa Churin” hina, chayrayku Mesías hina. Kimsa wata kуска huk chawpiyuq pachakaman tukuy chay churanakuyqa imaymana sutinkunata hapin, chaykunaqa karakternta hinaspa naturalezanta rikuchin. Sutinqa qallariypi rimarisqa kachkan, bautismonpi, hinaspataq chinkasqa wasiwann qhipa tinkuyninpi atipanakuy yaykuypi hinaspa chakatasqapi, wakin evangelio pasajekunapipas.

Fariseokunaqa Jesusman muyuriqpi huñunakusqa karqanku, escribapa tapukuyninta kutichishaqtin. Chaymanta pay kutirispaa paykunata tapurqa: “¿Imatataq Cristoqa nisqaykichis? ¿Pipa churintaa payqa?” Kay tapuyqa karqa Mesíasman iñayninkuta yachayta

munaspa,—qawachinapaqsi payta runallata hina qawarqankuchu icha Diospa Churinta hina. Achka simikuna hukllachasqa kutichirqanku: “Davidpa Churin.” Kaymi karqa sutichasqa sut'i, mayqinta profecía Mesíasman qorqa. Jesus atiyiniyoq milagrukunawan Dios kasqanta rikuchispa, onqosqakunata hampispa, wañusqakunatapas kawsarichispa, runakuna kikinpurapi tapukuraqku: “¿Manachu kayqa Davidpa Churin?” Sirofeniciamanta warmi, ñawsa Bartimeo, hinallataq achkakunaqpas yanapayninta mañakuspa qaparirqanku: “Kuyapayaway, Señor, qan Davidpa Churin.” Mateo 15:22. Jerusalén llaqtaman sicllaspa yaykuqtinpas kisisqa qaparikuyninwan napaykusqa karqa: “¡Hosanna Davidpa Churinman! ¡Benditosqan kachun Señorpa sutinpi hamuq!” Mateo 21:9. Hinallataq templopi huch'uy wawakunapas chay p'unchay kisisqa hatunchayta yapamanta rimarqanku. Icha achkakuna, Jesus-ta Davidpa Churin nispa waqyaqkuna, mana Dios kasqanta reqsirqankuchu. Mana entienderqankuchu Davidpa Churinqa Diospa Churinpapas kasqanta.

“Cristoqa Davidpa Churin kasqanmanta rimayta kutichispa, Jesús nirqan: ‘Chayqa, ¿imaynataq Davidqa Espiritupi [Diosmanta hamuq Inspiraciónpa Espirituyninpi] payta Señor niyku? nispa: Señorqa Señorniyman nirqan: Paña laduykipi tiyay, awqaykikunata chakiykupa uranman churana kama. Chayhinaqa, David payta Señor nispa sutichaspaqa, ¿imaynataq paypa churin kanman?’ Hinaspa mana pipas atirqachu huk simillatapas kutichiyta; nitaq chay p'unchawmanta pacha pipas mancharirqachu astawan tapuykunawan payta tapuyta.” El Deseado de Todas las Gentes, 609.

Payqa Mesías hina akllasqa kasqanpas, hinaspa qespichiyta munasqan runakunawan qhipa tinkuyninpas, paypa divinidadninmanta, sutinpa simbulismonmanta, chaymantaq ñawpaq rimariy kamachiy-mantam karqan. Jesúsqa judiokunapaq chiqan llamkayninta tukuchin cheqaq Davidpa historianta apaykachispa, espiritual Davidmanta yachachinanpaq. ¿Imaraykutaq Davidqa rimarinman maypachachus Señorqa Señorman nin paywan kуска tiyanaq tiyana patapi tiyaykunapaq? Imaraykuchus qallariypi rey Davidqa tukukuypi espiritual Rey Davidtam rikch'achin. Jesúsqa chinkasqa wasi-man qhipa nisqanta allinta entiendenapaqqa, ñawpaq rimariy kamachiyman hinata churayta atinayki kasqanmi sapallan ñan karqan; chaytaqa mana ruwayta atinki manas kamachita riqsinki chayqa.

Paypa qhipa rimaynin chinkasqa wasi-manqa reqsisqa kanampaqmi ñawpaqpi rimaymanta kamachiyiniyoq yachayta munarqan. Jesusqa Davidta, hinallataq Davidpa churinta, cheqaq kayta chinkasqa wasi-man qhipa rimayninpi qhawarichinampaqmi apaykacharqan. Chaykunaqa Davidpa wasin kasharqankupuni. Chayrayku Jesusqa taytata (Davidta) hap'ispa, chayta Churinman (Davidpa Churinman) tikrarqan; hinallataq churinta (Davidpa churinta) hap'ispa, taytanman (Davidman) tikrarqan. Taytataqa wawamanmi kutichirqan, imaynachus Eliaspa willakuynin “qhipa p'unchaykunapi” ruwananta sut'inchasqa kashan hina. Chaymi karqan Ñawpaq literal Israelman qhipa willakuynin, hinaspapas Eliaspa willakuyninmi karqan, imaraykuchus ñawpaqpi rimaymanta kamachiyanta sayasqa karqan. Chayrayku ñawpaqpi rimaymanta kamachiyqa, Jesuspa willakuyninta Eliaspa willakuynin kasqantapas takyachinmi, kamachiy kikinmanta sayasqa kasqanrayku. Ñawpaqpi rimaymanta kamachiyqa mañanmi, Juan Bautistapa Elias willakuynin chinkasqa Israelpa wasi-man qhipa waqyay willakuymanta ñawpaq kaq karqan chayqa, chaykunaman qusqaku qhipa willakuypas Eliaspa willakuyninmi kanan tiyan. Chayhinam

karqan...

Kay tukuy nisqakuna rimasqa kaptin, kunanqa llapallanmantam huk yuyayta orqomusaq, ñawpaq willakuypa kamachisqanman hina sayasqa—Alpha y Omega. Ñawpaq Israel unay llaqtapa qallariyninpi, pisi yachaywan churanakuy karqa pichus Dios kasqanmanta, imas Dios kasqanmanta ima; chayqa unay Israelpa tukukuyninpi kaq kikillan churanakuyta rikuchiqhina karqa. Unay Israelpa tukukuyninpi, Cristopa llamkayninca chinkasqa Israel wasita yachachiyta hap'irqan pichus Dios kasqanmanta, imas Dios kasqanmanta ima. Tukuypa tukukuyninpa willakuyninpi, Cristomanta huk sayay karqa, chayqa qallariypi sayachisqa ñawpaq cheqaq kaypi sayasqa karqa. Kunan p'unchawkunapi espirituyniyoq Israelpas, paypa willakuyninpi, kikillan profetiku kaq unanchakuykunata hap'inca.

Adventismo qallariyninpi, historiador-kuna willawanchikmi Millerita-kunaqa iskay denominación cristianamanta aswanta huñusqa kasqankuta: Metodista hinallataq Christian Connection. Metodismo-pa hatun yachachikuyninca allin cristiano kawsayta kawsaq kanamanta sayarirqan. Paykunaqa “método”-ninku karqan. Christian Connection-pa hatun yachachikuyninca, huk simillapi huñuspa nispas, kinsa-kaymanta católico doctrina-man sayaq churanakuy karqan.

Maskhay allinta risaqniykama, casi llaqa Millerita pusaqkunam Christian Connection nisqapa chay yachachiyta hap'irqanku. Achka ramakuna kan Seventh-day Adventist Reform Movement (SDARM) nisqapi, paykunam kunankamapas “anti-trinitarianismo” nisqapa qallariy Millerita unanchayninta hap'inku hinaspa mast'arinku. Huk sasachakuyqa (hinaspa kunan p'inqay rimaykunaq paqarinanpas) chay ñawpaq pusaqkunaq unanchayninta waqaychaqkunapaqqa, imaynatataq kutichiyta atinman chay achka hinallataq imaymana qillqapipas Sister White sut'inmanta paykunaq hap'isqan hinaspa mast'arisqan doctrinal nisqa posiciónman contra sayasqanmanta?

Nin nisqasim kaytaq niyta: Ñawpaqman riqsiq yachaykunaq aswan hatun yuyayninkunata maskaqkunaq yuyaynisqankutaqa ama confiaychu. Kayhina rikuchiynakunaq nisqankum: “Yayaqa mana rikuy atina k'anchay hina kashan; Churiqa aychaychasqa k'anchay hina kashan; Espirituqa mast'arikusqa k'anchaymi.” “Yayaqa sut'i phuyu hina, mana rikuy atina puyu; Churiqa sumaq rikch'aypi huñusqa sut'i hina; Espirituqa kawsaypa tiyananman urmasqa sut'i hina.” Huk rikuchiyaqmi: “Yayaqa mana rikuy atina puyu hina kashan; Churiqa llump'a yana phuyu hina kashan; Espirituqa para urmamushaspa kallpawan musuqchayta rurashan.”

“Kay llapan kay espiritistakuna rikuchikuykunaqa mana imapaschu. Pantasqa, mana cheqaqchu kanku. Pisiyan hinaspa uchuyachin kay Hatun Kanchayta, maymanpas mana ima kay pachapi rikch'akuqwan tupachiy atikunachu. Diosqa mana tupachisqa kaymanchu ima kaqkunawanpas makinkuna rurasqanwan. Kaykunaqa chaylla kay pachapi kaqkunam, runapa huchankunarayku Diospa ñakasqa ñakay ñit'isqan urmanapi ñak'aripa. Taytataqa mana kay pachapi kaqkunawan willayta atinchikchu. Taytaqa tukuy hunt'asqa Dios Kayninmi aychallapi, hinaspa mana rikuy atisqachu wañuq runapa ñawinqa.”

Churiqa kayqa Diospa kaynintin hunt'asqa llapallanmi rikuchisqa kashan. Diospa Simin paymanta willakun: “Payqa Kikinpa kayninpa sut'i rikch'ayninmi.” “Diosqa kay pachata

anchata munakuspanmi sapallan paqarisqa Churinta qorqan, paypi creeqqa mana chinkananpaq, aswanpas wiñay kawsayniyuq kananpaq.” Kaypim Yayaq sapa runa kaynin rikuchikun.

“Cristoqa hanaq pachaman wicharisqan qhipaman cachamunaykipaq nisqan Consoladorqa, Dios kaypa tukuy hunt’asqanpi Espíritu-mi, Diospa graciata atiyinta sut’inchaspa llapa chaskiqkuna-man, hinaspa Cristo-pi ñiqkuna-man, payta sapaq Qispichiqninkuta hina. Kinsa kawsayniyuq runakuna kan hanaq pacha kimsa huñupi; chay kinsa hatun atiyiniykunaq sutimpi—Yaya, Churi, hinaspa Espíritu Santo—kawsaq ñiywan Cristota chaskiqkunaqa bautizasqa kanku, hinaspa kay atiyiniykunaqa hanaq pachaq kasukuyuq runankunawan yanapanakunku Cristo-pi musuq kawsayta kawsanankupa kallpachakuyninkupi.” Special Testimonies, Series B, number 7, 62, 63.

Pasajepi reqsichin “chaykunata yuyayninkupi kaqkunapa” nisqanta, Taytata, Churita, Espirituta ima “kay pachapi kaqkunawan” sut’ichashaqta riqsichin. Chaymantataq nirin: “Taytataqa mana kay pachapi kaqkunawan sut’inchasqa kayta atinchu.” Qhawariychis iskay punto nisqankunata, huknin ichaqa rikch’akunman hina ch’aqwayman rikurinqa. Payqa Diospaq kayninmanta llulla sut’ichayta riqsichin, mayqinchus kimsa dioskunata reqsichin, sicheqchus nispa. Chayqa Diospaq kayninmanta llulla sut’ichaymi, ichaqa mana ima rimaytapas ruwanchu chay llulla sut’ichayqa Diospaq kayninpi dioskunapa yupayninta pantasqa kasqanmantapa.

Hinallataqmi, reparaychis payqa ninmi kay pachapi kaqkunata mana atisqanta Taytata sut’inchanaq. Chay kikin nisqanpiqa, pay kikinmi kay pachapi kaqkunata llamk’achkan. Runakunaqmi wawakuna, mamakuna, taytakuna, tiyakuna, ayllumasikuna ima kan. Hinaspa Jesusqa willawanchik hanaq pachapi, musuqmanta ruwasqa kay pachapipis, manaña kasarakuq kananchikta, angelkunahinña kasqanchikrayku. Manam qhari ni warmi angelkuna kanchu. Runakunaq sutichasqankum, mayqenkunachus hukninwan hukninpa tinkuyninkunata reqsichin, chaykunatan Diosqa llamk’achirqa kikinpa kayninmanta, kikinpa characterninmantawan yachachinawanchikpaq; ichaqa “kay pachapi kaqkuna” nisqankupis, mayqenkunatachus inspiracion llamk’achisqa runakunata Diospa characterninmanta kayninmantawan yachachinanpaq, mana hunt’asqa, pantayumi kanku.

Yachachisqa kashanchikmi: “Kimsakuna kawsak, hanaq pachapi kinsa hukllachasqa kaqkuna kan” ... “Yaya, Churi, Santo Espíritu.” Kay kinsa runakunaman kay pachapi espiritistakuna yuyaykuna yapayqa millay mana allinmi; ichaqa mana millaychu “kay kinsa hatun atiyiniyuqkunapa sutin” Diospa kasqanmanta Bibliapi nisqa sut’inchayman yapay.

Profetisaqa nin: “suti” kimsa hatun atiykunap, Diospa kayninpi hukllachasqa kaqkunap, kaymi: Yaya, Churi, hinaspa Santo Espíritu. Tukuy Biblia yachachiy hinallataq, sapa chiqaq yachaypas, siq’ipi siq’ita hukllachasqa apamusqa kaptin, hunt’asqa testimoniunqa tukuy rikuchisqa señalkunata hap’iq kanqa. Profetakunap testimoniokunaqa huñunakuqmi kanan. Danielqa Cristoman Palmoni sutita qon (wak sutikunapas kanmi, ichaqa kayqa huk ejemplollam). Juanqa Payta Alpha y Omega sutichan, Moisesñataq Jehova sutichan. Ellen White nisqanman hina, Paypa sutinqa Yaya, Churi, hinaspa Santo Espíritu.

«Satanasqa... mana sayk'uspa llullaqta ñawpaqman tanqaykuspa purin—cheqaqmanta karunchanapaq. Satanasqa qhepa llullakuyninqa kanqa Diospa Espiritunpa testimoniunta mana imapaqpas valeqta ruwaspa. “Maypichus mana rikuykuna kanchu, chaypi runakuna chinkapunku” (Proverbios 29:18). Satanasqa yachaysapa hinam llamk'anqa, imaymana ñankunapi, imaymana agentekunawanpas, Diospa puchuq ayllunta cheqaq testimoniopi hap'ipakusqankumanta iskayrayachinapaq.»

“Testimoniokunapaq contranpiqa rikcharinqa huk cheqaq millay chiqninakuy, supaymanta hamuq. Satanaspa rurayninkunaqa iglesiakunapa iñiyninta chinkachiyta munanmanmi chay Testimoniokunapi; imaraykuchus: Satanasqa manam chayhina sut'i ñanta hap'inmanchu llullakuyninkunata yaykuchinampaq, hinaspa almanakunata pantasqanpi watanampaq, Diospa Espiritunpa willakuyninkuna, piñakuyninkuna, yachachikuyninkuna ima kasqanman hinallataq kasukusqa kaptinqa.” Selected Messages, book 1, 48.

Kay pasajemanta huk utqayllaña ladopi nisqa yuyay. Juanqa Patmosman qarqusqam kashan Diospa Siminrayku, hinaspa Jesuspa willakuyninrayku. Kinsa kaq angelpa willakuyninpaq iskay rikch'aq uyariqkunam kanku: Adventismomanta hawapi kaqkuna, hinaspa Adventismop ukhupi kaqkuna. Juanqa huk Adventistata qhawachin, payqa mana kay pachaqa runakunallam Bibliata kasukusqanrayku qatiykachasqa kashanchu, aswanpas Espiritu de Profecíapa qillqasninkunata kasukusqanraykupas qatiykachasqa kashan. Espiritu de Profecíapa contranpi hatarichisqa qatiykachayqa ukhummantam hamun, manam hawamantaqa.

Ñawpa Israel llaqtapa qallariyninpi, Egipto llaqtapi tawa pachak watakuna qhipaman, akllasqa rimaywan huñusqa llaqta kananpaq kaqkunaqa sábado p'unchaytaña mana waqaycharqankuchu. Paykunaqa mana reqsirqankuchu Cristopa kawsayninta nitaq kasqanta. Diosmanta pantasqa yuyaykunata hap'ipakuspa purirqanku, esclavitudpi kasqankukama churasqankuta. Chunka onqoykuna; Puka Lamar qespichisqa kasqanku; hanaq pachamanta maná; santuario nisqa wasita tukuy kaqninwan; ch'uyanchasqa raymikuna; kancha, Ch'uya Kiti, Ancha Ch'uya Kiti; Diospa kamachikuynin; qatiq Rumi; paykunata qatiq Rumimanta llusqsimuq yaku, chaymanta asta kaspipi hatarisqa mach'aqwaypas, tukuy chaykunaqa akllasqan llaqtanpi Diosmanta yachayta yapaypaqmi karqan. Chayqa aswan-aswan wiñaq yachachiy karqan. Chay aswan-aswan wiñaq yachachiyqa sutinchay qillqaqkuna “manaña atirqankuchu payta astawan tapuyta” nisqakamanmi purirqan, hinaspan payqa paywan kicharisqa rimaypi qhepa kaq asuntota reqsichirqan, chayqa Davidpa sutinmanta, pitas imayna kasqanmanta Cristoqa kasqanmanta karqan.

Kunan pachaqa qallariyninpi kunan pacha espiritual Israelpa, 1260 wata espiritual Babiloniapi kasqankumanta qhipaman, akllasqa pacto llaqtan kananpaq kaqkunaqa manaña sábado p'unchayta waqaychaspankuchu karqan. Manam Cristopa caracterninta ni naturalezayta yacharqankuchu. Diosmanta pantasqa yuyaykunata hap'ipakurqanku, chaykunatan preso kaypi kasqankukama sonqonkupi churapurqanku. Adventismopa historianninqa, llaqa señalninkunawan, apostasiakunawan, arreglokunawan, ukhu p'akiyninkunawan ima, 1880 watakunapi huk puntoyman chayarqan, chay pachataq The Desire of Ages nisqa libro rikhurirqan. Chay libropi, página 671 nisqapi allin waqaychasqa kashan huk yachay Diospa kayninmanta, chay yachayqa chunka pusqayuy pachak watayoq siglomanta hamuq yachaymanta aswan karuman wiñarisqa.

Ñawpa Israel llaqtapim tukukuyninpi huk sasachakuy karqa, Dios kayninmanta pisi yachayrayku paqarisqa, qallarinan pacha historianninkumanta hamuq yachaypi sayasqa. Jesuspa testimonion nin: Tayta, Churi utaq Espíritu Santo kaspapas, llapankum “Dios kayninpa hunt’asqa kayninmi cuerpopi” (Colosenses 2:9). Bibliapa testimonion nin: “Uyariy, Israel: Señor Diosninchik huk Señorllam” (Deuteronomio 6:4).

Kunan pacha Israelqa Diospa kayninmanta achka yuyaykunata hap’in, chaykunamanta hukllan allin. Kunan pacha Israelpa tukukuyninpi Diosqa runakunaman saqisqa pacha unayraq kaptin, kikinpa carácter-ninta sut’inchay llaqt’ata tukuchinqa. Chaytam judiókunapaq ruwarqa, payqa hayk’aqpas manan tikrakuqchu. Cheqaqmi wiñay kawsay tukuy pacha Diospa naturaleza-ninta, carácter-ninta astawan astawan yachaqaqunchis; ichaqa cheqaq kaymanta munasqa profético chiqnin karqan, Diospa kallpachasqanta rikuchispa, llaqtanta paymanta yachachiyta munasqanta. Chay historiapas kunan yachachiyta maskhasqan yachachiyqa hukninmi; profético simipi chay yachachiy ruwaymanta tarikusqa willakuyqa rimaypa tukukuyninta reqsichin, chaypas probationpa wisq’akuyninwan tupachkan.

“Cristoqa Diospa ñawpaqmantapacha kaq, kkillanmanta kaq Churinmi....

Ñawpaqmantapacha kasqanmanta rimaripa, Cristoqa yuyayta mana yupay atina unay watakunakama kutichin. Paymi noqanchikman sut’ita niwan: manam hayk’aqpas huk pacha karqanchu pay mana wiñay Dioswan sinchi sutinchaypi kashaqtin. Chay Judiókuna chay hina uyarishasqanku simiyuqqa, Dioswan kуска karqan, paywan uywasqa waway hina.” Signs of the Times, August 29, 1900.

“Payqa Dioswan kikinmi karqa, mana tukukuq, llapa atiyiniyuq.... Payqa wiñaypaq, kikinmanta kaq Churinmi.”

“Diospa Simin kay pachapi Cristo runa kayninmanta rimaptinpas, hinallataq sut’inmi rimarin ñawpaqmantapacha kaq kayninmanta. Simiqa huk divino kaqmi karqa, wiñaypaq Diospa Churin hina, Tatanwan huñusqa, huklla kaypi. Wiñaymanta payqa karqa pactopa chawpichaqnin, maypi tukuy kay pachapi nacionkuna, judiókunapas mana judiókunapas, payta chaskiptinku, bendecisqa kananpaq. ‘Simiqa Dioswan kasharqa, hinaspa Simiqa Diosmi karqa.’ Manaraq runakuna nitaq angelkuna ruwasqa kaptin, Simiqa Dioswanmi kasharqa, hinaspa Diosmi karqa.” Review and Herald, April 5, 1906.

Cita pasajemantaqa Juanpa ñawpaqllaña rimayninmanta.

Ñawpaqpi kaqmi Karqa Simi, chay Simitaq Dioswan karqa, chay Simitaq Dios karqa. Payqa ñawpaqpi Dioswanmi karqa. Llapa imapas payraykun rurasqa karqan; mana payraykuqa mana imapas rurasqachu karqan, ima rurasqa kaqpas. Juan 1:1–3.

Qallariypiqa hukninraq ishkay Dioskuna karqanku, Juanqa nisqanrayku: “Simiqa Dios karqa, hinaspataq Dioswan kasharqa.” Génesis pa ñawpaq versículonpi hebreo simi “Elohim” nisqa Dios nisqaman tikrasqa kashan. Achka kuti Diospa siminpi “Elohim” nisqa huklla Diosta reqsichiq gramatical nisqapi churakun, ichaqa pluralmi kashan, chaywanpas. Juanqa “Elohim” nisqa chay versículopi huklla Dios kasqanta yuyayman apayta qichun, kay yachaymanta iskay kaq testigunta quspataq. Paypa testimoniunqa aswanpis iskay Dioskunata sayachin.

Aswanpisqa kaqmi kashan chay anti-trinitariokunapaq, paykuna “Profecíapa Espíritu”-ta sayachisqankuta rimaykuchkaptinku, qallariypiqa “Diospa Espiritun yaku patapi kuyurikurqan” nisqa. ¿Chay yakupa patanpi kuyuriq “Espíritu”qa Taytachu karqan, utaq Churichu, icha Panpaqqa Hanan pacha kimsantinpi kinsa kaq runamanta kimsay kaqninchu karqan, imaynachus Hermana White paymanta rimarqan hina? Juanpa evangelionninpi ñawpaq kinsa versículonkuna qhipamanqa kay simikuna hamunku.

Paypi kawsay karqa; hinaspa kawsayqa runakunapaq k'anchaymi karqa. Hinaspa k'anchayqa tutayaypi k'anchan; tutayaytaq manam chaskirqachu. Juan 1:4, 5.

K'anchaymanta tutaymanta rimakusqanmanta nisqaqa Génesis qallariyninpi niskaswan hunt'aña tinkun, chaypi nispan:

Hinaspa Dios nisqa: Kachun k'anchay; hinaspataq k'anchay karqa. Hinaspa Dios qawarirqan k'anchayta, allin kasqanta; hinaspataq Dios rakirqan k'anchayta tutaymanta. Génesis 1:3, 4.

Kay ishkay pasaje paralelo nisqakunaman kutimusun pisi ratulla, chay k'anchaymanta rimaypi, mayqenchus qatiq kamasqa willakuypi Diospa Kaynin qallarichisqamanta qhipaman hamun. Qallariypi, ñawpaqta rimanakusun cheqaq yachachiyqa Diospa Kayninpa ruwasqanman utaq kayninnaqamanmi. Ichaqa chay pasajeqa mana tukukunichu iskay kaq capítulo, kimsa kaq versícukokama, maypichus tarisun kamasqapi qhipa kimsa simikunata, kimsa hebreo killkakunawan qallariq, mayqenkunachus huñusqa kay simita ruwanku “cheqaq kay” nisqata tikrasqa.

Kamaqpa willakuynin qallariyninpi rikhurichin Diospa kimsantin kaq kayninta; chaymantataq qhawarichin Simiyninpa kamaq atiynta; hinaspataq chay qillqasqata tukuchin huk divina firmaywan, cheqaq kayta, kinsa kaq angelpa willakuyninta, hinallataq Diospa sutinta, Alpha y Omega nisqakunapi rikuchisqa hina.

Qanchis kaq p'unchaypiqa Dios tukuchirqan ruwasqan llamk'ayninta; hinaspan qanchis kaq p'unchaypi samarikurqan llaqa ruwasqan llamk'ayninmanta. Hinaqtin Dios qanchis kaq p'unchayta saminchaykurqan, ch'uñachirqanpas; chaypi samarikusqanrayku llaqa Diospa kamasqan, ruwasqan llamk'ayninmanta. Génesis 2:2, 3.

Diospa Simiynin yachachisqa ñawpaq chiqaqkunapa tukukuyninqa kay pasajepa hatun chaynanmi. Chayqa tukukun kimsa simikunawan: “Dios”, “kamarqan”, hinaspa “ruwarqan”; chayhinaqa pasajepa qallariyninta aswan kallpawan reqsichin, ichaqa chaymantaqa mana aswan pisiqa qanchis ñiqin p'unchawpa Sámadota reqsichisqanmi. Sámadoqa, sut'inmi, kamasqapa unanchaqninmi, hinaspa Dioswan akllasqa llaqtanwan chawpipi señalninmi. “Cheqaq kay” nisqaqa chay kamasqapa qipa kimsa simikunata qallariq kimsa qillqakunapi rikuchisqa kachkan. Testimoniyuqa reqsichin imayna ancha chanin hinaspa ancha importante kasqanta Sámado chiqaq yachachiyqa; ichaqa chay hina hatun sunquman chayaytaqmi chay kimsa qillqakunaqa ñawpaq, iskay ñiqin, hinaspa kimsa ñiqin angelkunapa willakuyninkunaqa kimsa puriyninkutapas rikuchisqankuta. Chayrayku, Bibliapi ancha ñawpaq pasajellapipis, Sámadoqa Diospa kamaq atiyinpa señalan kasqan hina, pacha tukuypi pruebaypi kaq asunto hinaqa reqsichisqataqmi kachkan. Bibliapa qipa

libronqa qun tercera testigota, Juanpa evangelionpi testimoniunwan kuska purinampaq.

Juanqa Asyapi qanchis iglesiakunaman: Qankunaman munakuy hinallataq thak kay kachun, kaqmantapacha, ñawpaqpi kaqmantapas, hamuqmantapas; paypa tronompa ñawpaqninpi kaq qanchis Espiritukunamantapas; hinallataq Jesucristo mantapas, paymi chiqap testigo, wañusqakunamanta ñawpaqpi paqarisqa, kay pachapi reykunapa kamachiqnin. Payman, ñuqanchikta munakuspa huchanchikkunamanta kikimpa yawarninwan mayllawasqanchikrayku, hinallataq ñuqanchikta reykuna sacerdotekunatapas Diosman, paypa Taytaman, ruwasqanmanta, payman kachun hatunchaypas atiyniyoq kamachiy pas wiñaypaq wiñaykama. Amén. Qhawariychik, puyukunawan hamun; llapa ñawipas payta rikuspanqa, t'uqsirqankutaq kikinkunapas; kay pachapi llapa ayllukunataq payrayku waqaychakanqaku. Arí, Amén. Ñuqaqa Alpha hinallataq Omega kani, qallariyninpas tukukuyninpas, nispa Señor riman, kaq, ñawpaqpi kaq, hamuqpas, llapa atiyniyoq.

Ñuqa Juanmi, qankunapa wawqikuna hina, llakikuypi, Jesucristoq qhapaq suyuyninpi, hinaspa paypi muchuyta awantaypi ima kuska kaq, Patmos sutiyuq isla-pim karqani, Diospa siminrayku, Jesucristopa willakuyninrayku ima. Señorpa p'unchayninpin Espiritupi karqani, chaymantataq qhep'aymanta uyarisqani hatun kunkata, trompeta hina, nispa: Ñuqam kani Alfa hinaspa Omega, ñawpaq kaq hinaspa qhipa kaq; hinaspa: Imatataq rikunki, chayta huk librupi qillqay, hinaspa Asia llaqtapi qanchis iglesiakunaman apachiy: Efesoman, Esmirnaman, Pérgamoman, Tiatiraman, Sardisman, Filadelfiaman, hinaspa Laodiceaman. Apocalipsis 1:4–11.

Apocalipsis qillqap 1 kaq rakhi ñiqinpi kimsa qallaririy versículokuna qhawachin qhipa willakuq waqyayta hinallataq imayna chay willakuy Diosmanta runakunaman apachisqa kasqanta. Chaymantaqa nisqanmi Jesucristoq Apocalipsisnin kasqanta, chayrayku sut'ita t'aqan Apocalipsis qillqawan Daniel qillqawan. Hukninqa profecía, huknintaq revelación.

“Apocalipsispiqa llapa Bibliamanta qillqakuna tinkunku hinaspa tukukunku. Kaypiqa Danielpa qillqan hunt'asqa kachkan. Hukninqa profecía; huknintaq revelación. Sellasqa karqan qillqa manam Apocalipsischu, aswanqa Danielpa profecianmanta chay qhipa p'unchaykunaman tupuq rakhuyinmi. Angelqa kamachirqan: ‘Qamri, Daniel, simikunata wisq'ay, hinaspa qillqata sellay, pacha tukukuypa tiempokama.’ Daniel 12:4.” Hechos de los Apóstoles, 585.

Apocalipsis sutipiq kanmi willakuykunaq siq'ikuna reqsikunapaq, hinaspa siqi patapi siqi patata huñunapaq. Chay llapa willakuy siq'ikunaqa Apocalipsis sutipi tukuyninku chayapi tukukun; ichaqa sellasqa kawsaq libroqa manam Apocalipsis libruchu karqa, nitaq sellasqa karqachu aslla Danielpa librullanpas, aswanqa Danielpa librupi sellasqa karqa “Danielpa willakuyninmanta chay rakhu, qhepa p'unchaykunaman tupaq.”

“Qhipa p'unchaykuna” nisqaqa llapa hina yuyaypi entiendesqa kaymanmi, ichaqa chayta Diospa inspirakusqan simikuna hina entiendenapaq, (imaynachus chayqa kasqan hina) mastapas qhawananchikmi tiyan imachus “qhipa p'unchaykuna” nisqa rimayqa huk profético simbólistamoyuqchu kasqanta. “Qhipa p'unchaykuna” nisqaqa profecía historiapi huk sut'i tiempo kasqanmi, achka cheqanpi sayachiq rikch'akuykunayuq. Suyani chay historiata mana unayllapi sut'inchayta. Chayqa aswan sut'ita 1798 watamanta gracia p'unchay tukukunankama historiata

rikuchin. Huk ñanmi chayta reqsinapaq kay: literal santuario servicopi wataq huk p'unchaynillan juicio-ta temsilasqa karqan, chaymi Expiación p'unchay karqan. Chay literal ceremoniaqa Sister White nisqanman hina anti-típico Expiación p'unchayta unanchasqa. Profético icha espiritual Expiación p'unchayqa gracia tiempoq “qhipa p'unchayninkunata” representan, final juicioq periodonta representan.

Danielpi profecía, sellasqa karqan, iskay rakiyoqmi karqan. Kaqmi huk profecía qhipa p'unchaykunamanta, maytataq Milleritakuna reqsirqanku, taripaypa kichariyninta willaspa. Chay Danielpa pasajeqa rikuchisqa kasharqan Ulai mayu ricuywan, pusaqniyoq hañayniyuq kapitulokunapi. Hukña profecíaqa, Danielpi sellasqa karqan, taripaypa tukukuyninta willan, Adventismopa tukukuyninta, Estados Unidospa tukukuyninta, hinallataq kay pachapa tukukuyninta. Chay ricuyqa Hiddekel mayuwanmi rikuchisqa karqan.

“Diosmanta Daniel chaskisqa k'anchayqa aswanqa kay qhipa p'unchaykunapaqmi qosqa karqa. Ulai mayu patapi, Hiddekel mayu patapipas, Shinarpa hatun mayunkunapa patankunapi rikusqan musquy rikch'ayninkunaqa kunanqa hunt'akuy ruranapiñam kachkan, hinaspataq willasqa llapa ruwaykunaqa utqayllam pasakunqa.” Testimonios para los Ministros, 112, 113.

Ulai rikch'ayninqa 1798 watapi kichasqa karqan, hinaspan Diospa santuarionmanta chaymanta Paypa llaqtanmanta rimarin. Hiddekel rikch'ayninqa 1989 watapi kichasqa karqan, Daniel chunka hukniyuq, tawa chunka versículopi nisqa hina, ñawpaq Unión Soviética nisqapa suyunkuna papaduwán Estados Unidoswan qhawarispa lluphisqa kaptin, hinaspan Diospa llaqtanpa awqankunamanta rimarin. Iskay rikch'aykunaqa Apocalipsis libropi qanchis iglesiakuna hinaspa qanchis sellokuna hina llamk'anku. Hukninqa iglesiapa ukhupi historiannim, huknintaq iglesiapa hawapi historiannim, iskaynintaq llapallan pacha purinku, hinaspan “kay qhipa punchawkunaqpaq” nisqaman hina “aswanraqpaq” kanku.

Ichaqa Revelación qillqasqa mana sellasqa qillqa kasqanmanta willasqanchik chaywanpas, sellasqa qillqa kasqantapas willasqanchikmi.

“Apocalipsisqa sellasqa libromi, ichaqa kichasqa libromipas kan. Kaypi qillqasqa kachkan kay pachapa historiaanta tukukuq p'unchaykunapi pasanapay musphay atipana ruwaykuna. Kay libropa yachachikuyninkuna chiqapmi, mana misticopas nitaq mana entiendesqa hina kasqapaschu. Chaypiqa Danielpi hina kaq kikin willakuy ñawpaq rimaymi hapiykun. Wakinkuna willakuy ñawpaq rimaykunataqa Dios yapamanta rimarin, chaywan rikuchispa paykunaman ancha importanciata quna kasqanta. Señorqa mana imakunatapas yapamanta rimanchu mana hatun consecuenciayuq kaqkunamanta.” Manuscript Releases, volumen 9, 8.

Apocalipsis qillqasqa libro kichasqa kashan, Danielpa willakusqan qillqapi profeciakuna kichasqa kaptin; hinaspapas Danielpi kichasqaña kasqan profeciakunapa kikin siq'ikunaqa Apocalipsispipas tarikun. Imapas Apocalipsis qillqapi sellasqa karqa, chayqa Apocalipsispa huk rakhuyin karqa, aswanpas Diostaq llaqtanman “qhipa p'unchaykunapi” tupanakuqninwan tupaq. Hermana White kay rimayta qillqarqan chay pacha, “qanchis trueno-kunaqa” sellasqaraq karqan; chayraykun payqa qillqarqan: “sellasqa libro kasqanmi.” Paymi nillaraqantaq Danielpa libroqa “sellasqa karqan libro” kasqanta, ñawpaq p'unchaymanta rimaypi. Paypaqmi 1798 watapi kichasqaña karqan.

Paypa qanchis illapakunaqa kawsaynin pacha sellasqa karqanman hinaqa, manam sapallanchu qanchis illapakuna rikuchisqan hamuq pacha rurukuykunamanta, aswanqa ñawpaqtaqa “qanchis illapakuna” nisqaqa rikuchinmi Adventismo qallariyninqa Adventismo tukukuyninwan parallel kasqanta. “Qanchis illapakuna”qa qawachinmi Jesucristoq Revelacionninta unanchaypaq aswan hatun profético kamachikuyta munasqanta, chayllataq Diospa kayninmanta hinallataq karakterinmanta huk atributo-ta rikuchispa, payqa tukuy imakunapa qallariyninpas tukukuyninpas kasqanta. Profecíaqa reqsichinmi Diospa kayninwan karakterinwan tinkisqa cheqaqkunaqa munayniyuq wiñaypaq rurariyniyuq kasqanta.

Jesús, “Judá ayllupa León” nisqa hina rikuchisqa kashaqtin, payqa unanchanmi ruwasqanta: cheqaq kayta sut’inchaspa, aswan-aswanmanta hinallataq hukllachasqa kaqman hina, historiapa puriyninpi. Paymi profecía simita sellan, chayta entiendenankupaq pacha chayamunankama. Yachachinapaqmi cheqaq kayta sellanpas kicharinpas. Palmoni hinaqa, Jesúsqa Admirable Numerador nisqa, pachaq kamachiqninmi, His-story nisqata kamachispa. Alpha y Omega hinaqa, wakin imakunamanta huknin kaq hina, simipa Kamachiqninmi. Judá ayllupa León hinaqa, paymi runakunaman cheqaq kay mayk’aq sut’inchasqa kananpaq kamachiq.

Apocalipsis qillqap huk kaq capítulo, ñawpaq kimsa versículokunamanta qhipamanqa, Diospaq kinsa sapa kaqninmi rikuchisqa kachkan.

Juanmanta Asyapi kaq qanchis iglesiakunaman: Qankunaman kachun graciapas, haw’k’aypas, paymantaq kaqmanta, ñawpaqpi kaq kaqmanta, hamuq kaqmantapas; hinaspa ñawpaqpi kashaq qanchis Espiritukunamantapas;

Hinaspa Jesucristomantapas, paymi allin simita qhapaq testigo, wañusqakunamanta ñawpaqpi paqarimusqa, kay pachapi reykunapa apuqnintaq. Apocalipsis 1:4, 5.

Bibliapa qhipa p’anqan qallariyninpiqa, sut’ita napaykun Diospa iglesianman apachin, chaypi Taytata, Espirituta, hinaspa Churita reqsichispa. Diospa Siminpa tukukuyninqa qallariyninta kutichishan, chayta ruwaspanmi Dios Kayninta allinta unanchaypa chanin kasqanta aswan kallpachashan. Chaytaqa ruwashan Filadelfiapi kasqankutaq, pachak tawa chunka tawa waranqakuna kasqankutaqpaq. Paykunaqa qhipa pactopi llaqta kanku, pactokunaq historiankunapa siq’inkunapi tukuy hinantinpi rikuchisqa ñawpaqchasqa kasqankurayku. Chay testigokunaqa, wakin cheqaqkunawan kуска, sayarichinku Diosqa profétik historiapa tukuy puriyninpi sapa kuti aswan yapayta maskhasqanta, Paypa kayninta hinaspa karakternta yachayta mirachinampaq.

Bibliapi Diospa yachaynin mana kapuyninpa aswan hatun unanchanqa Faraón karqa, Egiptota representa, llaqa kay pachapa unanchan, chayrayku llaqa runakunaqpas. Chay hina señalwa qallarín chay ruwanakuyta qallariyninpi literal Israelpi, maypichus Diosqa sutinta reqsichiya maskharqa. Literal Israelpa tukukuyninpi, Diospa sutinmanta churanakuyqa yapamanta kutimurarqa. Literal Israelpa tukukuyninpi Jesúsqa judíokunawan rimanakuyninta señalarqa Davidpa historianta reqsichispa hinaspa “ñawpaqpi rimayninpa kamachikuy” nisqata llamk’achispa, judíokunaq Laodicea hina ñawsa kayninmanta qhipa willakuyninta representananpaq. Paykunan mana atirqankuchu imatachus Pay rimasharqa chayta

entiendenankupaq, mana yachasqankurayku Alfa-Omega kamachikuyta, nitaq ñawpaqenkupi sayashaq Alfa-Omegatapas reqsirankuchu.

Espiritual Israelpa qallariyninpi, Moisespa historiampi rikuchisqa ch'aqwayqa kikin hina tupachisqa kachkan. Adventismoqa "qhipa p'unchaykuna" nisqap historianta purispan, Alpha hinallataq Omegamantapas aswan achkata entiendenapaq achka oportunidadkuna qusqa kashan, imaynan ñawpaq Israelwan karqa chay hinata. Chayamunqa huk pacha maypim mana aswan tapuykuna ruwasqachu kanqa Adventismopa tukukuyninpi, imaynan Cristopa p'unchayninkunapi karqa chay hinata.

Kutispaqa Revelación qillqapa ñawpaq kaq t'aqamanta, rikunchis graciawan thak kayqa kachamusqa kasqanta Paymanta, mayqan kaq, mayqan karqa, hinaspa mayqan hamunqa chaymanta, hinaspa qanchis Espiritukunamantapas, hinaspa Jesusmantapas. Diospa kimsantin kayninqa rikuchisqa kachkan Jesus hina, qanchis Espiritukuna hina, hinaspa Pay hina mayqan kaq, mayqan karqa, hinaspa mayqan hamunqa; chhaynaqa yachachiwanchis Taytataqmi chay kayninkunata hap'iq, chaykunaqa rikuchisqa kanku mayqan kaq, karqa, hinaspa hamunqa nispa. Kay kayninkunaqa Diospa wiñay kayninta rikuchinku. Payqa wiñaymanta pacha kachkarqan, hinaspa pusaj kaqpi isqon kaqpipas chaylla atributoqa sut'inchasqa Jesusman churakapun.

Noqaqa kani Alpha hinallata Omega, qallariyninpas tukukuyninpas, ninmi Señor, kaqpas, kaq karqapas, hamuqpas, llapa atiyuiyuq. Ñoqa Juanmi, qankunapa wawqeykichikpas, sasachakuypi, reinopi, Jesucristoq muchuywan suyaypiwan kуска kaq, Patmos sutiyuq islapa karqani, Diospa siminrayku, Jesucristoq testimoniunrayku ima. Señorpa p'unchayninpi Espiritupi karqani, qhepaymanta hatun voztam uyarirqani, pututupa hinam, nispa: Noqaqa kani Alpha hinallata Omega, ñawpaq kaqpas qhepa kaqpas; rikusqaykita qillqay huk libropi, hinaspa Asia llaqtapi kaq qanchis iglesiakunaman apachiy: Efesoman, Esmirnaman, Pergamoman, Tiaturaman, Sardisman, Filadelfiaman, Laodiceamanpas. Apocalipsis 1:8–11.

Pipas Bibliata charisqanku, maypim Jesúsqa siminkunata puka llimp'ipi qillqanku, yachanku versículo pusaqpi hinallataq chunka hukniyuqpiqa Jesúsmi rimashan. Chay versículokunapi Jesúsqa reqsichikun payqa Taytawan kikin wiñay kayniyuq kasqanta, kikinmanta nispan: "Señor, kaq, karqa, hamuqpas kaq"; hinallataq Jesúsqa yapamanta nin: "Tukuy-Atipaq."

Qallariynin qallariyninpun, Apocalipsis libro pa qallariyninpi, chay libroqa sut'inchanmi Jesucristoq Revelación kasqanta; Jesús ninqa payqa Alpha y Omega kasqanta, paypas Yaya hina wiñaypaq kasqanta, hinallataq Dios Todopoderoso kasqanta. Diospa kayninpa atributonkunaqa Apocalipsis libropi Jesúsqa rimaripa ñawpaq simikuna kanku. Chay atributonkunaqa chiqqa mitk'achiq rumi hina kanku Adventistakunapaq, paykunaqa Diospa kayninmanta qallariy yuyachasqankutaraq hark'aspa sayaqkuna. Paykunaqa creenku huk pacha kasqanta maypichus Yayapaq Churinta paqarichirqan.

Apocalipsis qelqapa tukukuyninqa Apocalipsis qelqapa qallariyninwanmi huk yuyayllapi tinkun.

Iskay kutimuyqa hamun Diospa kimsantin kasqanmanta willakuq qillqapa qipanta. Iskay chunka iskayniyuq kapitulumpi tarinchik, kay liwruq tukukuyninqa qallariyninwan hinallataq kasqanta;

chunka iskayniyuq versiculotaq hukniyuq kapitulupa qanchis versiculonwan tupachakun Iskay Kutimuyta rimarisha.

Qhawariychik, utqayllam hamuni; premiyuytaq ñuqawan kashan, sapankaman qospa imanas rurasqanman hina. Ñuqam Alpha kashani, Omega kashani, qallariyninpas tukukuyninpas, ñawpaqninpas qhipaqninpas. Kuisqas kanku kamachiykunata ruraqkunaqa, kawsay sach'aman haykunankupaq atiyoq kanankupaq, llaqtamanpas punkukunanta yaykunankupaq. Hawa-piñataq kashanku allqukuna, layqakuna, qhari-warmi huchapi puriqkuna, runa wañuchiqa, wak'a yupaychaqkuna, llullakuyta munaspa ruwaytaq llaqa runakuna. Ñuqa Jesusmi angelniyta kachamurqani iglesiakunapi kaykunata qankunaman sut'inchananpaq. Ñuqam Davidpa saphin kashani, mirayninpas, ch'aska lliphipiq paqarin p'unchawpa ch'askannintaq. Espiritupas, kasarakusqa warmipas nin: "Hamuy." Uyarinpas nispachun: "Hamuy." Yakunayachkaqpas hamuchun. Pipas munaspaqa, kawsay unu-ta mana qullqillapa hap'ichun. Apocalipsis 22:12–17.

Iskay kutimuyta rimarisha, Jesúsqa, Apocalipsis libroq huk ñiqin kapitulopi hina, kikinmanta reqsichikun Alpha y Omega nispa. Chaymanta yapamun, Espirituqa iglesiakunaman nisqanta uyariqkuna hinallataq mana uyariqkuna ukhupi t'aqayta. Chayqa huk ñiqin kapitulopi hukmanta kimsa versículokama rikuchisqa willakuy apachiy ruwayta yuyarichin, Gabrielta kachamusqanta Juánman chay willakuywan reqsichisha.

Chaymantataqmi kutimun ñawpaq Israel ñawpa pacha tukukuyninpi qillqakamayochkunaman hinaspa fariseokunaman nisqan qhipa rimayninman. Chay hinaqa, sut'i Israelpa hinaspa espirituypi Israelpa iskaynin tukukuyninkunata huñun, Apocalipsispi kutichispa "qhipa p'unchaykuna"pi kaqkunapaq imatataq judíokuna paykunaq "qhipa p'unchayninkuna"pi mana entiendenqaku chayta. Paymi nin: payqa Davidpa saphinmi (qallariynin), hinaspa mirayninmi (tukukuynin). Davidmanta hinaspa Señorningmanta rimayqa, Jesuspa qillqisqa judíokunaman nisqan qhipa rimaymi karqan; chayqa rikch'achin qhipa p'unchaykunapi kaqkunapaq qhipa willakuyninta, paykunaqa Filadelfia iglesiaman willakuymán hina judíokuna kasqankuta ninku, ichaqa manam judíokunachu kanku.

Qhawariy, Satanásqa sinagoganmanta kaqkunata —ninanku judíokuna kasqankuta, ichaqa mana judíokunachu kanku, llullakunku— ñuqaqa paykunata hamuchisqa, chakikikunapa ñawpaqenpi qonqorikuspanku yupaychanankupaq, hinaspa yachanankupaq qanta munasqayta. Suyakuyniypa siminta waqaychasqaykirayku, ñuqapas waqaychasqayki tentaciónpa horasninmanta, kay pacha tukuy hinantinman hamunqa, allpapi tiyakuqkunata pruebananpaq. Apocalipsis 3:9, 10.

Santuikunapa chakinkunapi yupaychakuqkunaqa Laodicea Adventistakunañam, paykunaqa Señorpa siminmanta wijch'usqa kashanku.

"Qamkuna yuyankichik, santoq chakinkunapa ñawpaqenpi yupaychakuqkuna, (Apocalipsis 3:9), qhipamanqa qispichisqa kanankuta. Kaypiqa qanwan mana iñinakuymánmi; imaraykuchus Diosqa rikuchiware, kay clase runakunaqa Adventista sutichakuqkuna kasqankuta, ichaqa urmaykusqa karqanku, hinaspa 'Diospa Churinta yapamanta paykikunapaq chakatapi chakatanku, sut'in p'enqayman churanku.' Hinaspa 'wateqachiy p'unchawpi,' ñaqa

hamunanraq kaqpi, sapaq runapa cheqaq kasqanta rikuchinapaq, yachankuqmi wiñaypaq chinkasqa kasqankuta; hinaspa sonqopa nanayninwan atipasqa, santoq chakinkunapa ñawpaqenman k'umuykunqaku.” Word to the Little Flock, 12.

Bibliawan hinallata Profeciapa Espiritunman hina, santo-kunapa chakinkunapi yupaychaykukuqkunaqa Satanásqa sinagoganpi kaqkunaqmi kanku. Judío kasqankuta ninku, ichaqa manam chaychu kanku. Justo Adventista-kunamanmi Filadelfia iglesiapi rimay ruwasqa kachkan. Pachak tawa chunka tawa waranqakunaqa Filadelfia llaqtayoqkunam kanku, judío kasqankuta niqkunañataq, ichaqa mana chaychu kaqkunaqa, Laodicea llaqtayoqkunam kanku. “Qhipa p'unchaykunapi” iskay kastan cheqaq runakuna kan: pachak tawa chunka tawa waranqakuna hinallataq wañuchisqa mártir-kuna. Qanchis iglesiamantam iskaylla mana imaymana qhawqanakuyniyuq kanku. Hukninqa Filadelfiam, mana hayk'aq wañuqkunata rikch'akuq; hukñataq Smirnam, cheqaq mártir-kunata rikch'akuq. Mártir-kuna hinallataq mana wañuqkuna, Smirnawan Filadelfiawan, qanchis iglesiamanta sapan iglesiakunam kanku chaskisqanku willakuypi mana huchachaywan kуска. Ichaqa iskayninku iglesiakunapas Judío kasqankuta niqkunawanmi tinkunanku karqan, ichaqa manam chaychu kanku. Chayqa hinam, llapallankum “qhipa p'unchaykunapi” kaq sapan iglesiapi kaqkuna, kaq pachallataq sasachakuyininkunawan tinkuqkuna: huk kasta yawarninkuwan testificanankupaq destinakusqa, Transfiguración Orqopi Moiséswan rikch'achisqa; hukñataq Elíaswan rikch'achisqa kasta, payqa manam hayk'aq wañurqanchu.

Esmirna llaqtapi iglesiapi angelninman qellqay: Kaykunatan ñin ñawpaq kaqpas qhepa kaqpas, wañusqa karqan, kunanmi kawsan: Ruwasqaykikunata reqsini, ñak'ariyniykikunatawan wakchayniykikunatawanpas, ichaqa qapaqmi kankichis; reqsinim tiyan mana allin rimayninkuta paykunaq, judiókuna kasqankuta nispa, manataq judiókunachu kanku, aswanqa Satanaspas sinagoganmi kanku. Ama manchakuychu imakunatapas ñak'arinki chaykunamanta: qhawariy, supaymi wakinniykichista carcelman wisq'achinqa, pruebanapaq; chunka p'unchawkama ñak'ariytaq kanqa qankunapaq. Wañuykama cheqaq sonqowan kasqaykipi sayay, hinaspan kawsaypa coronanta qosqayki. Apocalipsis 2:8–10.

Jesús Señorqa Esmirna iglesiapa ancha sasachakuyininkunata willaspa, huklla allin rimayta ruwan nispan: “ichaqa qamqa qhapaqmi kanki”, chayhinataq Satanaspas sinagoganpi kaqkunawan tupachispa, paykunaqa mana qhapaqchu kanku. Apocalipsispi kaq Adventistakuna, qhapaq kasqankuta yuyaspapas mana chayhinachu kankuqa, judiókuna kanku nispa rimakuqkuna, ichaqa mana judíochu kanku—imaraykuchus paykunaqa Laodicea llaqtapi Qanchis p'unchaw Adventistakuna kanku.

Apocalipsis qallariyninpi Diospa Kimsantin kaynin kimsa runakuna hina qawachisqa kachkan; Apocalipsis qillqapa tukukuyninpitataq Jesuspas Espiritupas chiqanta sutichasqa kachkanku, ichaqa Taytataqa mana. Chayqa mana imapas kaptinmi, “huk siq'i patapi huk siq'i” nisqa kamachikuy, ñawpaq kaq qhipa kaqta rikuchisqanwan kуска, mañanmi Tayta Apocalipsispa qhipa versículonkuna ukunpi reqsisqa kananpaq; payqa ñan ñawpaq versículonkuna ukunpi chaypi kasqan hina sutichasqa kachkanña. Mana imapas hukniraychu Juanpa Evangelionnin, huk ñiqin kapitúlopi, maypichus Juanqa mana chiqanta Espirituta sutichanchu, ichaqa Espirituqa chaypi

kasqan yachasqa kan; Espirituqa chaypi kachkarqanmi “qallariypi” nisqa rimay ñawpaq kuti qillqasqa kaptin. Juanpa evangelio testigonsiyan huk ñiqin kapítulopi qallarín chay kikillan rimaywan: “qallariypi.”

“Qallariy” nisqaqa huk profétic símbolom, chayraykutaq profecíapa kamachikuyninkunawanmi chaninchasqa kanan, “siq’i patanpi siq’i” nisqatawanpas. Moisespa qallariyninqa, Juanpa Evangeliopí qallariyninmi, Apocalipsis libropa qallariyninmi, hinaspataq Apocalipsispa tukukuyninpas kikinmi. Chay tawa siq’ikunamanta iskay kutipi hanaq kimsa kaqpa llapa kimsa Personasninmi sut’inchasqa kashan; huk siq’ipíqa (Juanpa Evangelionninpi) Espirituqa ichapas mana rikurinqachu, tawa kaq siq’ipítáq Taytaqa mana rikurinchu; ichaqa huñusqa kaspaqa llapa kimsa Divina Personasmi chay tawa siq’ikuna llapapi temsilasqa kashanku.

Cristo hamurqan Taytata reqsispa rikuchinampaqmi, Santo Espíritu hamurqataq Churita reqsispa rikuchinampaqmi. Kimsaqnin Diosmanta kaqkunapas wiñaypaq sacrificiokunata ruraraqanku. Taytaqa hinallataq kay pacha runakunata munaspan Jesús-ta qorqan, Jesús-taq hinallataq kay pacha runakunata munaspan, wiñaypaq, kikiñpa patanman hap’iyta munarqan paypa rurasqan runakunapa aychanta. ¿Ima hina qoyim rikuchikun Ruraq Diospa akllasqanpi, paypa rurasqanman hukninchasqa tukuyta munasqanpi? Dios kayninpa kimsak kaq Personaqa kikinta qorqan, imaraykuchus runakuna sutiyuq rurasqa kaq ukhupi kawsayta chaskirqan—wiñaypaq.

Ichapas kayrayku chayraykunmi Espíritu Santoqa sapa kuti Diospa llaqtanpa unanchankunawan tinkisqa rikuchikun. Paymi Dios Kayninpi Persona, runa rurasqawan kуска tiyakunanpaq akllasqa kaq. Chayraykun Qelqasqakunapi Espíritu Santopa unanchankunaqa aswan achkha kutíqa huk unanchawanmi rikuchisqa kanku, mayqinchus Espíritu Santotapas utaq runakunatapas unanchan. Qallariypíqa Espirituqa yakukunapa hawanpi kuyukachkarqan.

Hinaspan niwanmi: “Qam rikusqayki unu, maypin chay wachaq warmi tiyashan, runakuna, achkha runakuna, nacionkuna, hinallataq simikuna kanku.” Apocalipsis 17:15.

Moisés sayarichisqa santuario ukhupi kaq mueblokunamanta, llank’aqkuna qatipakunankupaq sut’inchasqa kamachiywan rikuchisqa mana kasqa sapallanmi qanchis rikrayuq candelabro karqa. Candelabroqa runa kaywan divinidadwan huñusqasqa kayta reqsichin. Chayraykun candelabroqpata diseñoqa santuario ukhupi qharikuna yapakunanpaq saqisqa sapallan karqa. Cristo purisqan qanchis candelabrokunaqa qanchis iglesia nisqakuna kasqankumanta reqsichisqa kanku; ichaqa candelabroqa aceituwan mikhuchisqa karqa, chayqa Espíritu Santota reqsichin; hinallataq nina qhawanankupaq achkhaqkunata hap’iq mechakunaqa sacerdotekunap apaykusqaña yuraq lino p’achankunamanta ruwasqa karqa, chayqa Cristoq chanin kayninta reqsichin, kay pachapi k’anchay hina lliphispa. Diospa llaqtanqa kay pachaq k’anchayninmi, ichaqa chay k’anchayqa Espíritu Santopa aceitillanwanmi kallpachisqa kachkan. Espíritu Santoqa aswan kutin runakunawan tantachisqa hinam qhelqasqa kachkan Escrituraspi paymanta willakusqankupi.

Tronomanta llusqsimurqan illap’akuykuna, qapariy t’uqyaykuna, hinallataq rimaykunapas; tronoman ñawpaqninpitáq qanchis nina mecherokuna ruphasharqan, chaykunaqa Diospa qanchis Espiritunkunam. Apocalipsis 4:5.

Qanchis mechakunam kaypi reqsichisqa kanku “Diospa qanchis Espírituunkuna” nisqaqa; ichaqa willasqanchikmi qanchis candelabrokunaqa qanchis iglesiakuna kasqankuta.

Pañaypa makinypi qhawasqayki qanchis ch’askakunapa pakasqa yachayñin, hinallataq quri qanchis candelabrokunapa. Qanchis ch’askakunaqa qanchis iglesiakunapa angelninkunam; qhawasqayki qanchis candelabrokunataq qanchis iglesiakunam. Apocalipsis 1:20.

Qanchis mechakunayuq kandilakunaqa iskayninmanta qanchis Espírituunkunam, hinallataq Diospa iglesiantapas kanku.

Hinaspan qhawarirqani; qhawariycháy, tronoq chawpinpi, tawa uywakunapa chawpinpi, kurakkunapa chawpinpipas, huk Cordero sayasharqan, wañuchisqa hina; qanchis waqrayuq, qanchis ñawiyuq, chaykunapa Diospa qanchis Espírituunkunan, llapa kay pachaman kachamusqakuna. Apocalipsis 5:6.

Qanchis waqra-kuna, qanchis ñawi-kunapas Espíritu Santo-mi, llapa kay pachaman kachamusqa; hinaspa huk cristianota bautizasqankuqa, paypas llapa kay pachaman kachamusqa, taytaqmi Taytaq sutinpi, Churinga sutinpi, Espíritu Santopaq sutinpipas bautizasqa karqa. Domingo kamachiy sasachakuypi mártir-kunapaq rimarisqa bendicionpi, hinallataq 1844 watamanta kay pachaq espirituan Israel musuqpi ñiyni wañuq llapa runakunapaqpas, Espíritu-mi paykunapa pampachakusqankupa hatunchasqa rimayninta qun, nispan: “Arí,” “llank’asqankumanta samayta tarinankupaq,” payqa chaypi kasharqa llank’asqankukama tukuy puriyninpi, kawsayninkuta churaykuykama.

Hinaspataqmi huk simita hanaq pachamanta niwaqta: Qillqay: Kuisqakuna kanku Señorpi wañuqkuna kunanmanta-pacha; arí, nispa Espíritu, chay hanaqa samarinankupaq llank’asqankumanta; ruwasqankupas qhepanta hamun. Apocalipsis 14:13.

Apocalipsis qillqapa tukukuyninta, qallariyninta, Bibliapa qallariyninta, hinallataq Juanpa evangeliunpa qallariyninta yuyaykuspaqa, tarisunmi Kimsa Runakuna Dios kaypi qawachisqa kasqankuta, chaywanpas Taytaqa chaypi kachkan, “huk siq’ipi huk siq’i” nisqapa rurasqanman hina. Churinga chaypi kachkan, pay kikinta “Alfa y Omega” nispa reqsichikuspa.

Sichus qayllapi rikunchik runakayninwan divinidad ninakuyqa Santo Espírituwan runakunawan huñunakuy kasqanta, chaymantaqa entiendenchik imaraykun Santo Espírituq unanchaqninkuna runakunaq unanchaqninkunawan kуска watasqa kachkanku. Kay qhawariyta yuyaypi hap’ispa, kutimunchik iskay “qallariypikuna”man, mayqenkunamanta ancha kutitaña rimashanchik.

Ñawpaqpi Dios hanaq pachatapas kay pachatapas kamarqan. Kay pachataq mana imayna rurasqañachu karqan, ch’usaqtaqmi karqan; ukhu unu patanpi tutayaqmi karqan. Diospa Espírituunmi unukuna patanpi kuyukachkarqan. Hinaspan Dios nirqan: Kachun k’anchay; hinaspan k’anchay karqan. Diosqá k’anchayta rikurqan allin kasqanta; hinaspan Dios k’anchayta tuta-manta rakirqan. Génesis 1:1–4.

Qallariypiqa Karqanmi Simi, hinaspataq Simiqa Dioswanmi karqan, hinaspataq Simiqa Diosmi karqan. Chay kikinmi qallariypiqa Dioswan karqan. Llapa imakunaqa paywanmi rurasqa karqan; pay mana kaqtinqa mana imapas rurasqachu karqan, ima rurasqa kaqpas. Paypiqa

kawsaymi karqan; chay kawsaytaq runakunapaq k'anchaymi karqan. Hinaspataq chay k'anchayqa tutayaypi k'anchan; tutaytataq mana atirqanchu chayta entiendenanpaq. Juan 1:1–5.

Kay iskay testigokunata “qallariypi” nisqawan llamk'aspa; Dios Simi, tukuy imakunata rurqaq, kikinpa kawsaynintapas qorqa, “paypiqa kawsay karqan” nisqarayku, hinaspa paypa kawsayninqa runakunapaq “k'anchay” karqan. Rurasqa runapa “k'anchayninqa” Ruraqpa chanin kayninmi. Ruraqpa chanin kayninqa santwariopi kandelakunapi mecha hina kasqanmi.

Paymanpas churakuna, llimp'i, yurak, sumaq linum p'achawan p'achakusqa kananpaq; chay sumaq linumqa santoskunapa chanin kayninmi. Apocalipsis 19:18.

Michaqtaqta micha qhawachiqta kallpachaqaqa, ñiqpa kawsayninpi Espiritu Santopa llamkayninta rikuchin. Ñawpaq qallariypi kay pacha tutayaqmi karqa, mana ima k'anchaypas qarqachu. Chaymanta Jesusqa kawsayninta qowarqa, paypi kaq kawsayta, runakunapaq k'anchay kananpaq.

Kay pachapi tiyaqkuna llapallan payta yupaychankaq, pipa sutinpas mana qillqasqa kashanpaq wañuchisqa Corderopa kawsay libronpi, kay pachaq qallariyninmanta pacha. Apocalipsis 13:8.

Jesús runakunapaq sacrificiokuyta akllaspanmi Kikin kawsayninta qorqa, runakuna k'anchayniyoq kananpaq. Kay iskay pasajepi hina, maypachachus k'anchay yaykuchisqa kan, chay k'anchaymi iskay kastan yupaychakuqkunata paqarichin, k'anchaywan tutayawan rikuchisqa hina, punchawpa wawankuna utaq tutaqpa wawankuna.

Icharaqkuna, qankunaqa mana tutayaypichu kankichik, chay punchaw suwa hina qankunata hap'inanpaq. Qankuna llapaqmi k'anchaypa wawankuna kankichik, punchawpa wawankunataqmi: ñuqaykuqa mana tutapaqchu, nitaq tutayaypaqqa. 1 Tesalonicenses 5:4, 5.

Sichus Espiritu Santopa p'unchaypa churinkunawan wiñaypa ancha qayllapi kashanta riqsispaqa, entiendenchik imaraykuchus Diospa churinkunapa unanchankuna hinallataq Espiritu Santopa unanchankunapas ancha qayllapi tinkisqa kanku. Apocalipsis qillqapa qhipa pasaje ninapi, Jesus-taqa rikunchik Alpha y Omega hina, Yayaytataqa rikunchik línea sobre línea nisqapa churasqanwan, chaymanta Espiritu Santoqa pay kikinmanta qhipa unanchasqa rikuchikuyinanta qushan, ñawpa pacha santokuna runakunaqa Espiritu Santopa kuyuchisqan kaspa rimarqanku. Génesis qillqapi pay kikinmanta ñawpaq rimariyninqa pay yaku patapi kuyusqanta reqsichin, ichaqa chayqa runakuna patapi kuyusqanta utaqmanmi, hinaspataq pay kikinmanta qhipa willakuyininqa kay hinam kachkan.

Hinallataq Espiritu, noviawanpas nin: Hamuy. Uyarinpas nichun: Hamuy. Yakuymanta chakisqapas hamuchun. Pipas munaspaqa, kawsay yakuta mana qullqillapaq jap'ichun. Apocalipsis 22:17.

Qallariymantapacha tukukuyninkama Espiritu Santoqa runakuna wan tinkisqa hina reqsisqa kashan, imaraykuchus p'unchawpa wawakunaqa divinidadwan runakayninwan huñusqa kasqankuta rikuchinku. Pabloqa, Isaías hina, rikuchin runakunaqa vasokuna kasqankuta; santuario ukhupita candelero kunapas vasokunayuq qarqanku maypichus mecha churakusqa karqa, hinaspata aceiteqa vasokunaman uraykamurqa mikhunata qunanpaq, chaytaqmi necesitakusqa karqa

k'anchayta rikuchinapaq, chay k'anchayqa Cristoq chiqap kayninmi. Ñuqanchikqa Espíritu Santopa vasonkuna kanchik, Diospa kayninpi kinsa kaq Persona, Diospa Siminpa qallariyninmanta tukukuyninkama reqsisqa, hinaspa profecía Espíritu qillqasqankunapipas allin sut'ita reqsisqa.

Iskay kaqnin angelpa willakuyninpi, Adventismopa qallariyninpi hunt'asqa karqanman hina, hinallataq tukukuyninpi, iskay sapaq willakuykuna kanku: huknin iglesiapaq, huknintaq kay pachapaq.